

Наступа ли време владавине „бизнис странке“?

Пише: Јован Б. Душанић
среда, 30 новембар 2011 12:15

Шта је једна обична пљачка банке

према отварању нове банке ?

Бертолт Брехт, *Опера за три гроша*

Нобеловац Пол Кругман у једној од својих колумни (*York Times*) пише да је гледао на телевизији како дете на питање шта је то пљачка одговара:

*Goldman
Sachs*

а недавно је велики публицитет имао и наступ на ВВС брокера Алесија Растанија који је изјавио да светом не управљају владе него

*Goldman
Sachs*

Париски
Le Monde

је новопостављене премијере Грчке и Италије, те првог човека Европске централне банке назвао „

члановима европске владе

*Goldman
Sachs*

-а“

После банкротства банке *Lehman Brothers* (јесен 2008) тадашњи министар финансија у влади Џ. Буша – Хенри Полсон, гувернер централне банке – Бен Бернанка и први човек Федералне резервне банке Њујорка – Тимоти Гајтнер, упозорили су да земљи прети економска катастрофа уколико се крупним финансијским фирмама одмах не пружи огромна финансијска помоћ. Са тим су се одмах сагласили председник Џ. Буш и тек изабрани (још не ступивши на дужност) нови председник Б. Обама, а после тога и Конгрес. Конкретан план помоћи крупним финансијским фирмама (ко ће добити средства, у ком износу и под којим условима) направили су Х. Полсон и Т. Гајтнер.

Наступа ли време владавине „бизнис странке“?

Пише: Јован Б. Душанић
среда, 30 новембар 2011 12:15

Касније ће се сазнати да им је главни консултант био први човек банке

Goldman

Sachs

– Лојд Бланкфајн.

Х. Полсон је пре доласка на место министра финансија био на челу банке *Goldman Sachs* (1999-2006), а Т. Гајтнер је на место првог човека Федералне резервне банке Њујорка дошао захваљујући Роберту Рубину, који је био министар финансија у администрацији Б. Клинтона где му је Т. Гајтнер био заменик. Р. Рубин је раније (70-их година) био на челу банке

Goldman

Sachs

. □

Због тога не треба да нас чуди да је управо

Goldman

Sachs

добрио (што директно, што индиректно) највећи део ових средстава.

Добивши огромну финансијску помоћ од државе велике финансијске компаније су наставиле да раде „по старом систему“ (улазећи и даље у све ризичније махинације), а финансијску „инфузију“ су искористили да знатно повећају профите, те плате и бонусе својим менаџерима. Тако је већ почетком 2010. године *Goldman Sachs* остварио рекордан профит за сву своју историју (основан 1869. године) и својим менаџерима исплатио огромне бонусе.

И после свега, ниједно дужносно лице у земљи није окривљено за злоупотребу службеног положаја којима су омогућене велике финансијске махинације. Штавише, Б. Обама је поново поставио за гувернера централне банке Бен Бернанку, а за министра финансија Тимоти Гајтнера (кога је на месту првог човека Федералне резервне банке Њујорка наследио Вилијем Дадли, који је пре тога био главни економиста и извршни директор у *Goldman Sachs*), а Тимоти Гајтнер је за свога шефа кабинета поставио Марка Патерсона бившег лобисту банке *Goldman Sachs*. Тако се наставља стално кружење људи из волстритовских у кабинете државне администрације и обратно, те све више расте свест да у САД постоји једнопартијска владавина „бизнис странке“ (Н. Чомски).

Збивања у Европи последњих дана указују да се ова владавина прелила и на другу страну Атлантика. Случајно или не, на чело Европске централне банке је постављен

Наступа ли време владавине „бизнис странке“?

Пише: Јован Б. Душанић
среда, 30 новембар 2011 12:15

Марио Драги (у периоду 2002-2005. био је заменик председника и извршни директор европског одељења *Goldman Sachs*), док су за премијере Италије и Грчке постављени Марио Монти (до сада међународни саветник *Goldman Sachs*)
и Лукас Пападимос, који је у периоду 1994-2002 био гувернер Централне банке Грчке, када је дошло до брзог раста државног дуга и када је ова земља ушла у еврозону.

Како би Грчка формално испунила критеријуме за улазак у еврозону, *Goldman Sachs* јој је помагао (и то добро наплаћивао) да „сакрије“ део свога сувереног дуга понудивши јој такозвану своп операцију којом су кредити у доларима и јенима конвертовани у евре, а онда назад у доларе и јене, по фиктивном курсу, а разлика је представљала додатни кредит који (уз помоћ „креативног књиговодства“) није приказиван у билансу грчког дуга. Поред тога, *Goldman Sachs* је продавао грчке «токсичне» папире (убеђујући инвеститоре у њихов висок квалитет) и у исто време се „кладио“ на банкрот Грчке.

На крају бих подсетио да сам пре више од осам година (април, 2003) у реферату „*Прича о приватизацији – велика обећања, скромни резултати*“ који сам поднео на саветовању Научног друштва економиста (објављен у часопису *Економски анали*, април, 2003) између осталог написао:

„После две године прича о приватизацији која је, на почетку, изгледала као лепа бајка – све мање личи на њу. Сада можемо да очекујемо нову причу. Биће то прича о стечајевима и та прича ће у почетку такође личити на лепу бајку. Убеђиваће нас да се стечаја не треба плашити јер у њима пропадају само лоши власници али не и лоша предузећа. Њих ће преузети нови – бољи власници, односно лоше власнике замениће добри, па ћемо од »болесних«, кроз стечајеве, доћи до одличних предузећа који ће повећавати број запослених и њихове плате. Остаје да се види да ли ће бити довољно оних који ће поверовати, истим приповедачима, и у ову нову причу?

Али ни то није све. Светска олигархија (о њеном деловању видети детаљније у моме тексту објављеном у часопису *Економски анали*, децембар 2002.) увелико већ "пише"

Наступа ли време владавине „бизнис странке“?

Пише: Јован Б. Душанић
среда, 30 новембар 2011 12:15

нову причу која има радни наслов
ародни стечајеви над задуженим земљама

"Међун

, а коју ћемо ускоро и званично моћи да чујемо. Хоћу да верујем да ћемо имати довољно мудрости да земљу не доведемо у стање у коме ће и над њом да се уведе међународни стечај са "стечајним управником".

Хоћу да верујем, али не могу да се ослободим стрепње – да, на крају, парафразирам једног нашег мудрог човека."

(Видети у књизи: Јован Б. Душанић, *Монетарни и тржишни фундаментализам – као алиби за некомпетентност*, Геополитика, Београд, 2004, страна 162)

(Краћа верзија објављена је у листу Политика, 30.11.2011.)